

F. t. l. vedr. frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien m.v.

2.7. Registrering og indberetning af tvang

Gældende ret

Registrering af tvang er reguleret i psykiatrilovens § 20, stk. 1-2. Heraf følger, at oplysning om enhver anvendelse af tvang skal tilføres afdelingens tvangsprotokol med angivelse af indgrebs nærmere indhold og begrundelse. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om tvangsprotokoller samt om registrering og indberetning af tvang til sygehusmyndigheden og Sundhedsstyrelsen. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at indberetninger skal indeholde oplysninger om patientens identitet.

Bemyndigelsesbestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1404 af 14. december 2004 om tvangsbehandling, fiksering, tvangsprotokoller m.v. på psykiatriske afdelinger. Kapitel 4 og 5 (§§ 32-46) i bekendtgørelsen regulerer detaljeret hvilke oplysninger, der skal registreres og indberettes til Sundhedsstyrelsen og sygehusmyndigheden.

Psykiatrilovsundersøgelsen

Rapporten konkluderer vedrørende registrering og indberetning af tvang, at der i meget stort omfang oprettes tvangsprotokoller ved tvanganvendelse på afdelingerne. På grund af usikkerhed om fortolkning af enkelte tvangssituationer er der dog behov for videreudvikling og præcisering af gældende vejledning om registrering af tvang. Det er endvidere undersøgelsens konklusion, at Sundhedsstyrelsens årlige tvangsstatistikker generelt finder anvendelse som led i kvalitetsudvikling på de enkelte psykiatriske afdelinger.

Regeringens holdning, herunder lovforslaget

Regeringen er enig i, at der er behov for en videreudvikling og præcisering af Sundhedsstyrelsens gældende vejledning om registrering af tvang. Udviklingen skal også ses i lyset af, at det pr. 1. januar 2005 blev obligatorisk for afdelingerne at indberette anvendelsen af tvang elektronisk.

2.8. Patientrådgiverordningen

Gældende ret

Patientrådgiverordningen reguleres i psykiatrilovens kapitel 8 (§§ 24-29).

Der skal beskikkes en patientrådgiver for enhver, der tvangsindlægges, tvangstilbageholdes eller undergives tvangsbehandling. Der skal endvidere efter anmodning fra patienten beskikkes en patientrådgiver

ved iværksættelse af de i kapitel 5 nævnte foranstaltninger. Det drejer sig om tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, beskyttelsesfiksering og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Psykiatrisk Center, Sygehus Vestsjælland.

Patientrådgiverens opgave er at vejlede og rådgive patienten med hensyn til alle forhold i forbindelse med indlæggelse, ophold og behandling på psykiatrisk afdeling. Patientrådgiveren skal endvidere bistå patienten med iværksættelse og gennemførelse af eventuelle klager, og patientrådgiveren skal så vidt muligt være til stede ved klagens behandling i patientklagenævnet, jf. § 24.

Beskikkelsen sker i det enkelte tilfælde ved, at den vagthavende sygeplejerske hurtigst muligt underretter patientrådgiveren om tvangsindgrebet og beskikkelsen. Patientrådgiverne beskikkes efter tur i den rækkefølge, hvori de er optaget på listen.

Patienten skal have mulighed for at udtale sig om den påtænkte beskikkelse. Hvis patienten fremsætter ønske om at få beskikket en anden patientrådgiver, som er optaget på fortegnelsen, skal anmodningen så vidt muligt imødekommes.

Ønsker patienten at få beskikket en patientrådgiver, der ikke er optaget på fortegnelsen, sker der foreløbig beskikkelse af den person, der står for tur efter § 25, stk. 2. Statsamtmanden (pr. 1. januar 2007 – direktøren for statsforvaltningen) træffer bestemmelse om, hvorvidt den af patienten foreslåede person kan beskikkes. Patientens ønske skal imødekommes, medmindre dette er utilrådeligt, jf. § 25.

Det følger af § 26, at patientrådgiveren snarest muligt efter beskikkelsen skal besøge patienten og til stighed holde sig i forbindelse med denne. Første besøg skal aflægges inden 24 timer efter beskikkelsen. Besøg skal herefter finde sted mindst én gang om ugen og i øvrigt efter behov.

Patientrådgiveren har ret til fri og uhindret personlig, skriftlig og telefonisk forbindelse med patienten.

§ 27 bestemmer, at personalet på afdelingen skal give patientrådgiveren enhver oplysning, som er nødvendig for, at denne kan varetage sit hverv på forsvarlig måde. En oplysning, som af lægelige grunde ikke gives til patienten, må heller ikke gives til patientrådgiveren.

Nærmere regler om antagelse og beskikkelse af patientrådgivere, deres opgaver og nærmere beføjelser samt honorar er fastsat i bekendtgørelse nr. 1301 af 14. december 2004 om patientrådgivere.